

CHRISTI

104.

ANACLETI PAP.

2.

TRAIANI IMP.

5.

noxium: quod ipsum facere desisse post edictum meum, quo secundum mandata tua heterias esse veteram. Quo magis necessarium credidi, ex duabus ancillis, que ministrae dicebantur, quid esset veri, & per tormenta querere. Sed nihil aliud inveni, quam superstitionem pravam & immoritiam. Ideoque dilata cognitione ad confundendum te decurri. Vixa est mihi res digna consultatione, maxime propter periclitantium numerum. Multi enim omnis etatis, omnis ordinis, utriusque sexus etiam vocantur in periculum, & vocabuntur. Neque enim civitates tantum, sed vicos etiam atque agros superstitionis istius contagio pervergat, quæ videtur fissi & corrigi posse. Certe satis constat, prope jam desolata templo cœpisse celebrari, & sacra solemnia diu intermissa, repeti, passim venire victimas, quarum adhuc rarissimus emptor inveniebatur. Ex quo facile est opinari, quæ turba hominum emendari possit, si sit penitentia locus,

Quod igitur ait, quodam Christianorum ante triennium, quodam vero ante plures annos, ac rursum nonnullos etiam ante viginti annos a Christiana religione descivisse; ad tria haec tempora (quod superius dictum est, hic quoque repetere

IV.
Locorum
epiphile
Plinii elu-
cidatio,

non erit inutile) alius si videtur, nimirum cum ante triennium per Traianum excitata est persecutio, vel cum ante plures annos Domitianus eos persecutus est, ac denique cum longe ante Nero est agressus persequi Christianos. Quod vero se sacramenta dicit obstringere Christianos non ad scelus, sed ne quicquam perperam facerent; non puto de sacramento juramentum esse intelligendum, cum nulla verus consuetudo fuisse in Ecclesia ostendi possit, qua, ne peccarent, juramento promittere Christiani adigerentur. Unde in eam potius adducimur sententiam, ut existimemus idem esse apud Plinium sacramentum, quod sacrum ritum, verbisque Christianorum locutum, ipsam sacra Eucharistia sumptionem sacramentum appellasse, quod eam quidem non alii impartirentur, quam iis qui mundi essent, & vita prava abdicationem sponderent in futurum. Gentiles quidem mutuam illam inter Christianos fieri solitam sacra Eucharistiae communicationem, in deteriore partem accipere consuevisse, perinde ac symbolum esset aliquod inter se inita conjurationis (sicut Catilina poculo sanguinis sibi devinxisse (^a) traditur sceleris socios) docet Minutius Felix in ^(a) Sallust. Octa-

cisset. At certum est nondum elapsum triennium, ex quo illi relegati fuerant, cum ea Plinius Principi scripti, alias nullus fuisse accusationi locus. Igitur & Servilius Calpus fuit proximus decisor Plinius in Praefectura seu Proconsulatu Bithynia. Unde apparet post aliquot annos a gesto Consulatu euodem in Bithyniam missum; cum plures suos decimales, Traiano imperante laudet, & aliquot etiam prater eidem memoratos, Bithyniam fortassis administrarint. Et quidem nullus dubito, quin Plinius novem libros Episcoliarum ad prius scriptis, antequam in Provinciam Legatus proficeretur. Nujquam enim in aliqua eauximonia quidquam legitur, quod Bithyniam ejusdem Legationem attineat. At lib.6. Epis.10. scribit Albinus vidisse se sepulcrum Virginis Ruci imperfectum, ac post decimum mortis aenum reliquias neglectissimum cinerem. Cum vero obierit Virginis anno XCVII. Christiana epocha, ea Plinius scribat anno CVII. aut etiam sequenti CVIII. Item lib.8. Epis.4. laudat Geminum, qui definisset bellum utrunque. Pacium scribere, ac carmine narrare pulsum Regia, pulsum etiam vita Regem nihil desperarem. Super haec actos bis triumphos, quorum alter ex invicta gente primus, alter novissimus fuit. Porro ex buc[u]que narratis Legatus Bithynica Plinius videtur mihi statuenda circa Septembrem anni CIX. aut sequentiis. Ille vero non Proconsul, ut alii, sed Legatus Augusti, ac Proprator Consulari Potestate in Provinciam misus fuit, ex vetusto elogio ejusdem Gruteri pag.CCCCLIV. 3. (eam Inscriptiōnē retulit anno LXIX. num.IX.) & quidem Traiano adhuc Roma degente, quod ex lib.10. Epis. 12. 14. 15. 49. & 82. aperte colliguntur. Ita fulares in Card. Norisius, quicq; ex literis ejus ad me scriptis magis declaranda.

Viri Con- Confusat, inquit idem Cardinalis eruditissimus
mitti pote- rant statim Asiam Minorem seu Proconsularem & Africam
post gestum fuisse Provincias populi Romani, in quas viri tan-
Confula- tum Consulares a populo fortito mittabantur,
tum.

Cum vero plures uno anno Consules suffici & ordinarii essent, neque annua esset illarum Provinciarum gubernatio, debebant Exconsules expectare modo minus, modo plus, quoque ordinatum eisdem illa Provinciae destinarentur. Sergius Cornelius Maluginensis fuerat Consul sufficiens EX KAL JUL anno Urbis DCCLXIII. ex Faſis, apud Gruterum in Fine pag.295. Is anno Urbis DCCLXXV. ex lib.3. Annal. Taciti, ut Asia forte haberet, postulavit. Repulsa tuit, ut inferioris ait Tacitus, quod erat Flamen Dialis, qui non poterat plusquam binotium Urbe abesse: Ita fors Asia in eum qui Consularium Maluginensi proximus erat, constata. Tacitus de vita Agricola ait. Consul egregia tum spei filiam sueni mibi defondit, ac post Consulatum collocavit, & STATIM Britannie praefitus est. Cum vero fuisse narrasset gesta per decennium ab Agricola in Britannia, ait eudem a Domitiano revo- catum, in Urbe degisse, & postea: Aderat iam annus, quo Proconsulatum Asia & Africa sortiretur. Hinc vides iuxta ordinem gesti Consulatus, viros Consulares Asiam & Africam fortitos, quod tempus medium modo minus, modo plus erat, quam decenium; sed erat circiter decenium. In alias Provincias, quae erant præter Asiam & Africam, statim etiam post Consulatum viri Consulares mittebantur. Sic Agricola statim post Consulatum legatus Proprator in Britanniam missus fuit, ex laudato genere Tacito, qui lib.6. scribit L. Vitellium sufficere Consulenti ordinarium anno Urbis DCCLXXXVII. & anno sequenti C. Cettio M. Servilio Cossi de Tiberio ait: Et cunctis que apud Orientem parabantur, L. Vitellium praefecit. Quare etiam in Bithyniam Consulares statim post gestum Consulatum mitti poterant; illa enim regula de Asia & Africa tantum intelligitur. Porro scriptis a me in Episto- la Consulari obstat Inscriptio dicata Plinio, in qua dicitur in Provinciam.